

علی سنگینیان در گفت‌وگو با «شرق»:

بازار سرمایه بیشتر نگران دخالت‌های دولت است

علی سنگینیان، اقتصادشناس ایرانی

سیاست بازار اداره کند. در شرایطی که بیشتر اقلام و کالاها قیمت‌گذاری می‌شود یعنی قاعده بازار پذیرفته نشده است و در صورتی که این قاعده پذیرفته شود، به‌صورت طبیعی باید قیمت‌گذاری‌ها، سهمیه‌بندی‌ها و کنترل‌ها برداشته شود. بازار سرمایه باید براساس مکانیسم‌های اقتصاد بازار عمل کند و نمی‌توان در اقتصاد متمرکزی که همه مدیریت آن برعهده دولت است، اداره بخشی از اقتصاد را به بازار سپرد. این نوعی تناقض است.

کا به‌هرحال در این موقعیت نسبت میان دولت و بازار سرمایه چگونه باید تبیین شود. این موضوعی است که همواره مطرح بوده است. به‌عنوان مثال در همین روزهای اخیر با کاهش ارزش قیمت سهام، برخی خواهان مداخله دولت در بازار سرمایه هستند. به‌هرحال چگونه می‌توان مدلی برای نقش دولت در بازار سرمایه ترسیم کرد؟

همان‌طور که پیش‌تر گفتیم، ما انتظار داریم دولت در همه‌جا باید به ما کمک کند؛ زمانی که بازار در حال نزول است و قیمت‌ها در حال افت‌کردن است، توقع داریم دولت بیاید و دست به اقدامی بزند. این در حالی است که نقش دولت به‌طور مشخص باید از مجرای قانون بازار سرمایه تعریف شود. یک نهاد عمومی تعریف شده است که به نمایندگی دولت قرار است قواعد بازی را تنظیم کند و بازیگران بازار در این فضا به فعالیت بپردازند. بنابراین نباید بیش از این، نقشی از دولت را انتظار داشت. نقش اصلی دولت در سیاست‌های کلان اقتصادی است. دولت باید فضا را برای کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری آماده کند. ثبات اقتصادی انتظاری است که از دولت وجود دارد. ثبات بازار ارز، ثبات روابط خارجی، ثبات سیاست‌های اقتصادی و تجاری از موضوعاتی است که باید از سوی دولت به آن پرداخته شود. انتظار داریم دولت دامنه نوسان را تغییر دهد یا به صنعت خاصی کمک کند؛ اگر دولت فضای عمومی کسب‌وکار را اصلاح و شرایط ایجاد و توسعه فعالیت‌های اقتصادی را تسهیل کند، به میزان کافی بازار سرمایه از دولت نفع خواهد برد. بازار سرمایه بیشتر نگران دخالت دولت است تا میزان کمک‌های دولت! قواعدی که دولت می‌گذارد و بخشی‌نگری که دولت دارد، قیمت‌گذاری‌ای که دولت انجام می‌دهد و از این قبیل اقدامات، آسیب‌های بیشتری را متوجه بازار سرمایه خواهد کرد. بازار سرمایه بازاری است که براساس تئوری بازار آزاد اداره می‌شود و اگر قواعد آن درست و منصفانه چیده شده باشد و مقام ناظر نیز از آن حمایت کند، به اندازه کافی توان اداره خود را دارد. سیاست‌های دولت باید سیاست حمایتی از کل شرایط کسب‌وکار باشد. در فضایی که امنیت کافی برای سرمایه‌گذاران وجود نداشته باشد، به‌طور طبیعی بازار سرمایه شکل نمی‌گیرد در نتیجه باید محیط برای کسب‌وکار مهیا باشد و شرکت‌ها بتوانند فعالیت کرده و توسعه پیدا کنند. در این شرایط گروهی حاضر می‌شوند به این کسب‌وکارها پول قرض دهند و در نهایت سازوکار بازار شکل بگیرد.

ادامه در صفحه ۱۵

حبیب آرین: بورس در ایران آخرین سال‌های دهه‌چهارم زندگی خود را می‌گذراند، اما بورس با فرازونشیب‌های فراوانی روبه‌رو بوده است. رجایی‌سلماسی اولین مدیرعامل بورس پس از انقلاب‌اسلامی ایران بود، او تمام اهتمام خود را برای بقای بورس صرف کرد و برای کسب وجاهت و مشروعیت چندین‌سفر را به قم انجام داد. روزهای پرفرازونشیب بورس در دستان مردان سیاست سپری شد تا قرعه دولت به نام محمود احمدی‌نژاد زده شد. او در نخستین روزهای دولت نهم بورس را «قمارخانه» نامید، اما با گذشت زمان و قرارگرفتن قطار اقتصاد کشور در سراسشی و رشد منفی اقتصاد، تورم افسارگسیخته و... این شاخص کل بورس بود که رییس دولت دهم آن را در بغل گرفته و به آن می‌بالید. با تمامی این فرازونشیب‌ها در حال حاضر حدود شش‌وینیم‌میلیون کد سهام‌داری از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار صادر شده است، اما نمی‌توان همه این کدها را فعال دانست. با وجود این برخی بر این باورند که فعالان

حرفه‌ای در بورس بیش از یک‌میلیون‌نفرند و حدود چهارمیلیون نفر در کشور به‌صورت مستقیم با بورس درگیر هستند. این گروه در سال‌های اخیر رشد کرده و به نوعی توانسته است طبقه‌ای اقتصادی و اجتماعی را شکل دهد؛ طبقه‌ای که میانه‌ای با اقتصاد دولتی ندارد و به‌راحتی قریب پوپولیسم اقتصادی را نمی‌خورد. با علی سنگینیان معاون سابق بورس تهران درخصوص این طبقه اقتصادی به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

کا باگذشت سال‌ها از فعالیت بازار سرمایه و بورس در ایران نقش این بازار در اقتصاد ایران چیست؟

وقتی از بازار سرمایه سخن به میان می‌آید باید به الزامات آن نیز توجه داشت؛ یعنی اگر به نقش بازار سرمایه اعتقاد داریم باید الزامات آن را نیز بپذیریم. در ایران، دولت حاکم بر فضای اقتصاد است. دولت ۷۰ تا ۸۰درصد اقتصاد را اداره می‌کند، قواعد را ایجاد و نرخ‌ها و سهمیه‌ها را تعیین می‌کند. در این فضا بازار شکل نمی‌گیرد. اگر اقتصاد خرد مقدماتی را ورق بزنید، آمده است که در نتیجه تعامل و رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان است. بازار نماد اقتصاد آزاد است و به‌طور طبیعی بازار با اقتصاد دولتی سازگاری ندارد. بازار سرمایه ایران نیز در سال‌های گذشته تلاش‌های زیادی کرده است که به سطح قابل‌قبولی از فعالیت برسد تا به آن اعتنا شود. این بازار همواره از کم‌توجهی رنج برده است. تقریباً در تمامی ادوار، بازار سرمایه یک‌دغدغه حاشیه‌ای برای دولت‌ها بوده است. اگر بازار سرمایه بازده خوبی داشت و نرخ‌ها و شاخص‌ها مثبت بود، به بورس توجه می‌کردند و شاخص‌ها و آمارهای آن را اعلام و آن را در بیوق و کرنا می‌کردند. اما زمانی که بازار منفی است کسی به آن توجه نمی‌کند و به آن نمی‌پردازد مگر اینکه اعتراضات زیاد شود و مجبور به واکنش شوند که به اعلام موضعی و سخنرانی محدود می‌شود. برخلاف بازار پول که برای دولت‌ها بسیار حساس است و کوچک‌ترین حرکتی در بازار پول منجر به تصمیم‌گیری و واکنش سریع می‌شود؛ چرا که نقش بازار پول در جامعه بسیار گسترده است و افراد زیادی از جامعه با آن

ادامه از صفحه ۴

رهبری اتاق در دست بخش خصوصی می‌ماند

اگر همین مابه‌التفاوت را در نظر بگیریم، اتاق توانست طی یک‌سال حدود ۲۰۰میلیاردتومان با فعال‌نگه‌داشتن کمیسسیون تجدیدنظر گمرکی به اعضای خود کمک کند. نمونه دیگر، موضوع وضع عوارض بر صادرات محصولات خام بود که وزارت صنعت، معدن و تجارت دولت یازدهم بنای آن را گذاشته بود، اما این موضوع با پیگیری و تلاش اتاق برای بخش عمده‌ای از موادخام برداشته شد و مانع آن شدیم که روی صادرات این دسته از کالاها عوارض وضع شود. رقمی که پیش‌بینی می‌شد از این عوارض به بودجه دولت تزریق شود، حدود ۵۰۰میلیاردتومان بود که با ورود اتاق بازرگانی به این مناقشه، حداقل ۴۰۰تا۴۰۰میلیاردتومان به‌نفع بخش خصوصی اعمال شد و در جیب فعالان اقتصادی باقی ماند. اینها تنها بخشی از بازگشت پولی است که اتاق بازرگانی توانست با اعمال نظرات خود و مذاکره با دولت، در جیب بخش خصوصی حفظ کند، حال آنکه با بررسی سایر اقدامات انجام‌شده، اتاق عملاً فراتر از هزارمیلیاردتومان در طول دو سال اخیر به نفع فعالان اقتصادی و اعضای کار کمک کرده است. با این حال، باوجود این اقدامات، من معتقد نیستم که عملکرد اتاق ایران در طول دوره هفتم بی‌عیب‌ونقص بوده است. به‌نظر من حتی با تمام تلاش‌هایی که در این دوره انجام شد، اتاق تنها توانست ۲۰درصد توان و ظرفیت خود را به‌کار ببرد.

کا چند روز دیگر و با برگزاری انتخابات، دور تازه فعالیت اتاق بازرگانی آغاز می‌شود. پیش‌بینی شما از وکلای آینده بخش خصوصی در اتاق چیست؟

من فقط امیدوارم حاصل انتخابات این باشد که مدیرانی آینده‌نگر و آینده‌پژوه وارد اتاق شوند. مدیرانی که فقط به امروز فکر نمی‌کنند و می‌توانند عمق دید حرفه‌ای نسبت به آینده داشته باشند و فرصت‌های آینده را برای اقتصاد کشور و بخش خصوصی شناسایی کرده و روی آنها برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری کنند. هنگامی که بتوان آینده را شناسایی کرد، می‌توان ابزارها و الزامات رسیدن به آن را نیز فراهم کرد. این ایرادی است که طی دوره‌های گذشته همواره به اتاق بازرگانی ایران وارد بوده است. اینکه نهنتها در امروز خود قرار نداشتیم بلکه بخش خصوصی در دیروز سیر می‌کرد. حال طی چنددوره اخیر، اتاق از دیروزنشیینی در عرصه اقتصاد جهانی به امروزنشیینی رسیده است و زمان آن فرا رسیده‌که از امروزنشیینی به سمت فردانشینی حرکت کنیم.

فقط با گارانتی تهران فوکا

XA-1

کیف چرمی فوجی فیلم

+ ۲۳۰/۰۰۰ تومان هدیه

• نورسنجی ۲۵۶ نقطه ای

• قابلیت انتقال عکس از طریق WIFI

• قابلیت استفاده از کلیه لنزها و تجهیزات حرفه ای فوجی فیلم

• بدنه کوچک و سبک در سه رنگ

• دارای LCD متحرک

FUJIFILM

S-9400

• زوم اپتیکال 50x

• دارای لرزش گیر O.I.S

• امکان ثبت تصاویر پانوراما

• قابلیت فیلم برداری Full Hd

• قابلیت انتقال عکس از طریق WIFI

کارت حافظه، باتری و شارژر هدیه

تهران: خانه عکاسان افرنگ ۷-۷۷۶۱۵۵۴۶

فروشگاه پانوراما ۶-۸۸۷۸۵۷۲۵ / فروشگاه ۲۰۰۰ ۳۳۹۲۳۴۶

فروشگاه تندیس: ۰۳۴۳۲۲۶۳۰ / گرگان: فروشگاه شیوا ۰۱۷۳۲۲۲۴۳۴۴

اهواز: فروشگاه نبری ۰۶۱۳۲۲۳۳۲۶۱ / بابل: فروشگاه فتو فلاش ۰۱۱۳۲۲۲۴۴۴۴

مشهد: فروشگاه فتو آرام ۰۵۱۳۲۲۵۱۱۷ / سیرجان: فروشگاه کانن ۰۳۴۴۲۲۳۳۷۸۲

جشنواره بهاری مایکروتل

مایکروتل

htc SAMSUNG SONY HUAWEI

دستگاه خودرو BMW و ۱۰۰ دستگاه Galaxy S5

• یک دستگاه خودرو BMW X3 برای مصرف‌کننده

• یک دستگاه خودرو BMW X1 برای فروشگاه

جهت شرکت در قرعه‌کشی شماره سریال ۱۵ رقمی (IMEI) دستگاه را به شماره ۲۰۰۳۲۳۲ پیامک نمایید.

برای کسب اطلاعات بیشتر به وب سایت www.pmtel.ir مراجعه نمایید.